

Προς την εφαρμογή του Κανονισμού για την Αποκατάσταση της Φύσης

Ενημέρωση για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1991
για την Αποκατάσταση της Φύσης | 18/12/2025

Μέρος Α - Εισαγωγή στον Κανονισμό και το Εθνικό Σχέδιο
Αποκατάστασης

Περιεχόμενα

- Ο νέος Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης
- Στόχοι Αποκατάστασης της Φύσης στην Ελλάδα
- Ευκαιρίες και προκλήσεις για την εφαρμογή

Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης

- Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1991
- Υιοθετήθηκε στις 24 Ιουνίου 2024
- Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ στις 30 Ιουλίου 2024
- Τέθηκε σε εφαρμογή στις 18 Αυγούστου 2024

Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης

Νομικά δεσμευτικοί στόχοι για την αποκατάσταση σε επίπεδο ΕΕ (άρθ. 1)

- ✓ Μέτρα αποκατάστασης που καλύπτουν το 20% των χερσαίων & το 20% των θαλάσσιων εκτάσεων της ΕΕ ως το 2030
- ✓ Σταδιακή αποκατάσταση όλων των οικοσυστημάτων που χρήζουν αποκατάστασης ως το 2050

Ποσοτικοί, χρονικά δεσμευτικοί στόχοι για την εφαρμογή μέτρων αποκατάστασης

- σε εκτάσεις τύπων οικοτόπων χερσαίων, παράκτιων & υδάτινων οικοσυστημάτων (άρθ. 4)/ θαλάσσιων οικοσυστημάτων (άρθ. 5) που δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση:
- 30 / 60 / 90% των εκτάσεων ως το 2030 / 2040 / 2050 (αντίστοιχα)

Επιμέρους ρυθμίσεις

Αποκατάσταση Χερσαίων, Παράκτιων και Υδάτινων Οικοσυστημάτων (άρθρο 4) & Θαλάσσιων Οικοσυστημάτων (άρθρο 5) - Κοινά σημεία

- Εφαρμογή μέτρων αποκατάστασης για την επίτευξη καλής κατάστασης διατήρησης και μετρήσιμων στόχων
- Επαναφορά τύπων οικοτόπων όπου έχουν χαθεί (μέτρα σε τουλάχιστον 30% των επιπλέον εκτάσεων) (αρθ. 4.4 / 5.2)
- Αποκατάσταση ενδιαιτημάτων προστατευόμενων ειδών για τη βελτίωση ποσότητας, ποιότητας & συνδεσιμότητας (άρθ. 4.7 / 5.5)
- Πρόβλεψη για παρεκκλίσεις υπό αυστηρές προϋποθέσεις (άρθ. 4.4+ / 5.3+)
- Τα μέτρα προτείνονται στη βάση της βέλτιστης διαθέσιμης γνώσης η οποία πρέπει να συμπληρώνεται (άρθ. 4.8 & 4.9 / άρθρ. 5.6 & 5.7)
- Αρχή μη υποβάθμισης: Διασφάλιση συνεχούς βελτίωσης και μη υποβάθμισης περιοχών που έχουν φτάσει σε καλή κατάσταση (άρθ. 4.11 / 5.8) + Πρόληψη σημαντικής υποβάθμισης (άρθ. 4.12 / 5.9)

Αποκατάσταση Χερσαίων, Παράκτιων και Υδάτινων Οικοσυστημάτων (άρθρο 4) και Θαλάσσιων Οικοσυστημάτων (άρθρο 5) - Διαφοροποιήσεις

- **Διαφορετικά Παραρτήματα** και **Ομαδοποίηση** για τους τύπους οικοτόπων:
 - άρθ. 4: Παράρτημα I / με βάση την Οδηγία 92/43 για τους οικοτόπους
 - άρθ. 5: Παράρτημα II, ομάδες 1-7 τύπων οικοτόπων
 - άρθ. 5: Παράρτημα III: **Διεύρυνση** των ειδών πέραν των Οδηγιών για τη φύση
- **Περιοχές Natura 2000**
 - Προτεραιότητα στην εφαρμογή μέτρων στις περιοχές Natura 2000 (άρθ. 4.1)
 - Χωρίς αντίστοιχη ρητή προτεραιότητα στο άρθ. 5
- **Ομάδα 7** (Μαλακά ιζήματα ως 1 000 μέτρα βάθος)
 - Διαφοροποιημένο χρονοδιάγραμμα και ευελιξία εφαρμογής μέτρων (άρθ. 5)
- **Απόκτηση & συμπλήρωση της απαιτούμενης γνώσης**
 - Διαφορετικές προθεσμίες και σταδιακή προσέγγιση (στο άρθ. 5)
- Ρητή σύνδεση στο άρθ. 5 με την **Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική**

Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης - Επιμέρους Ρυθμίσεις

Αποκατάσταση αστικών οικοσυστημάτων (άρθ. 8)

- Ως **31/12/2030**: **καμία καθαρή απώλεια** στη συνολική εθνική περιοχή αστικού χώρου πρασίνου και αστικής συγκόμωσης σε περιοχές αστικών οικοσυστημάτων
- Από **01/01/2031**: **αυξητική τάση** στη συνολική εθνική περιοχή αστικού χώρου πρασίνου και κατά περίπτωση αστικής συγκόμωσης

Αποκατάσταση της φυσικής συνδεσιμότητας των ποταμών και των φυσικών λειτουργιών των σχετικών πλημμυρικών περιοχών (άρθ.9)

- ✓ Αποκατάσταση τουλάχιστον **25 000 χλμ. ποταμών σε ποταμούς ελεύθερης ροής** στην Ένωση έως το **2030**
- **Απογραφή** των τεχνητών φραγμών στη συνδεσιμότητα των επιφανειακών υδάτων
- Εντοπισμός των φραγμών που πρέπει να απομακρυνθούν κατά προτεραιότητα

Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης - Επιμέρους Ρυθμίσεις

Αποκατάσταση των πληθυσμών των επικονιαστών (άρθ. 10)

Εφαρμογή μέτρων με στόχο τη:

- ✓ **Βελτίωση της ποικιλότητας** των επικονιαστών και **αναστροφή της μείωσης** των πληθυσμών των επικονιαστών το αργότερο έως το **2030**
- ✓ Από το 2030: Αυξητική τάση

Αποκατάσταση γεωργικών οικοσυστημάτων (άρθ. 11)

- ✓ **Ενίσχυση της βιοποικιλότητας** των γεωργικών οικοσυστημάτων, επιπλέον των περιοχών που υπόκεινται σε μέτρα αποκατάστασης
- Εφαρμογή μέτρων με στόχο την **αυξητική τάση σε 2 από 3 δείκτες** σε εθνικό επίπεδο (σε σχέση με έτος αναφοράς):
 - δείκτης πεταλούδων των λειμώνων
 - απόθεμα οργανικού άνθρακα σε ανόργανα εδάφη καλλιεργήσιμων εκτάσεων
 - ποσοστό γεωργικών εκτάσεων με χαρακτηριστικά τοπίου υψηλής ποικιλομορφίας

Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης - Επιμέρους Ρυθμίσεις

Αποκατάσταση δασικών οικοσυστημάτων (άρθ. 12)

- ✓ Ενίσχυση βιοποικιλότητας των δασικών οικοσυστημάτων
 - Αυξητική τάση σε εθνικό επίπεδο του **δείκτη κοινών δασικών πτηνών** ως **31/12/2030**
 - Αυξητική τάση σε **6 από 7 δείκτες** σε εθνικό επίπεδο :
 - όρθιο νεκρό ξύλο
 - πεσμένο νεκρό ξύλο
 - ποσοστό δασών με μη ομήλικη δομή
 - δασική συνδεσιμότητα
 - απόθεμα οργανικού άνθρακα
 - ποσοστό δασών που κυριαρχούνται από αυτόχθονα είδη δένδρων
 - ποικιλότητα ειδών δένδρων

Φύτευση 3 δισεκατομμυρίων δέντρων (άρθ. 13)

- ✓ Ως το **2030** σε επίπεδο Ένωσης
 - με στόχο την αύξηση της **οικολογικής συνδεσιμότητας** και την αύξηση του αστικού χώρου πρασίνου.

Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης - Ειδικές Ρυθμίσεις

Ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές (άρθ. 6)

- ✓ Ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η λειτουργία έργων ΑΠΕ θεωρείται πως εξυπηρετεί το ευρύτερο συμφέρον - αναφορικά με την αρχή της μη υποβάθμισης
- ✓ Έργα ΑΠΕ μπορούν να απαλλαγούν από την υποχρέωση να αποδείξουν πως δεν υπάρχει άλλη, λιγότερο επιζήμια εναλλακτική λύση εφόσον έχει προηγηθεί στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση ή μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Εθνική Άμυνα (άρθ. 7)

- Τα ΚΜ μπορούν να εξαιρούν περιοχές εθνικής άμυνας όταν οι δράσεις αποκατάστασης δεν είναι συμβατές με τη συνεχιζόμενη στρατιωτική χρήση
- Έργα εθνικής άμυνας μπορούν να θεωρηθούν ευρύτερου δημόσιου συμφέροντος και δύναται να εξαιρούνται από την απαίτηση απόδειξης δεν υπάρχει άλλη, λιγότερο επιζήμια εναλλακτική λύση
- Μέτρα για τον μετριασμό περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Εθνικό Σχέδιο Αποκατάστασης: Κατάρτιση, Παρακολούθηση και Αναθεώρηση

- **Υποβολή Εθνικών Σχεδίων Αποκατάστασης (ΕΣΑ)** (άρθ. 15)
- Κάθε κράτος-μέλος καταρτίζει εθνικό σχέδιο με μέτρα, στόχους, κόστος & χρονοδιάγραμμα
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δημοσιεύσει ενιαίο μορφότυπο για τα ΕΣΑ (άρθ. 16)
Προθεσμία: έως 1 Σεπτεμβρίου 2026

Αξιολόγηση των Σχεδίων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθ. 17)

- Η Επιτροπή αξιολογεί εντός 6 μηνών από την υποβολή
- Τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να ενσωματώσουν τις παρατηρήσεις
- Τελική έκδοση σχεδίων: εντός 12 μηνών από την αρχική υποβολή

Σύστημα Παρακολούθησης (Monitoring) (άρθ.20)

- Τα κράτη-μέλη παρακολουθούν την κατάσταση των οικοσυστημάτων
- Υποχρεωτική χρήση επιστημονικών δεικτών

Εθνικό Σχέδιο Αποκατάστασης: Κατάρτιση, Παρακολούθηση και Αναθεώρηση

Υποβολή Εκθέσεων Προόδου (Reporting) (άρθ.21)

- Υποχρεωτικές περιοδικές εκθέσεις προς την Επιτροπή
- Περιλαμβάνουν: πρόοδο, αποκλίσεις, διορθωτικά μέτρα
- Κάθε 3 έτη μετά την έγκριση των σχεδίων

Υποχρεωτική Επανεξέταση & Αναθεώρηση των Εθνικών Σχεδίων (άρθ.15)

- Το ΕΣΑ αφορά την περίοδο μέχρι το 2050.
- Προβλέπονται υποχρεωτικές επανεξετάσεις ή/ και αναθεωρήσεις
α) ως 30/06/2032 και β) 30/06/2042 στη βάση
 - αποτελεσμάτων παρακολούθησης, εκθέσεων προόδου, τυχόν νέων επιστημονικών εξελίξεων

Διαφάνεια & Συμμετοχή Κοινού

- Δημόσια πρόσβαση στα σχέδια & στις εκθέσεις προόδου
- Συμμετοχή πολιτών & φορέων στην αναθεώρηση

Χρήσιμο Υλικό

- ✓ [Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης](#)
- ✓ [Ενιαίος Μορφότυπος ΕΣΑ](#)
- ✓ [Nature Restoration Regulation Reference Portal](#)

Εθνικό σχέδιο αποκατάστασης (ΕΣΑ)		
1.	Βασικές πληροφορίες	
1.1.	Κράτος μέλος	Διψήφιος κωδικός σύμφωνα με τον κατάλογο των κωδικών χωρών
1.2.	Ημερομηνία υποβολής του σχεδίου	EEEE-MM-HH
1.3.	Αρμόδιος/αρμόδιοι ή συντονιστικός/-οί φορέας/φορείς	Ελεύθερο κείμενο, κατά προτίμηση έως 3 000 χαρακτήρες
1.4.	Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του ΕΣΑ; (Άρθρο 19)	Ναι/Όχι Εάν «ναι», η ενότητα «Συμπληρωματικές πληροφορίες I» θα πρέπει να συμπληρωθεί
1.5.	Σύνοψη του ΕΣΑ	Ελεύθερο κείμενο, έως 10 000 χαρακτήρες
Μέρος Α — Πληροφορίες για όλους τους στόχους		
2.	Κατάρτιση και θέσπιση του ΕΣΑ [άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο κγ)]	
2.1.	Συμμετοχή του κοινού [άρθρο 14 παράγραφος 20 και άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο κγ)]	
2.1.1.	Σύνοψη της διαδικασίας κατάρτισης, αποτέλεσμα της συμμετοχής του κοινού και της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών	Ελεύθερο κείμενο, κατά προτίμηση έως 3 000 χαρακτήρες
2.2.	Ζητήματα σχετικά με την ποικιλομορφία των καταστάσεων σε διάφορες περιοχές [άρθρο 14 παράγραφος 16 στοιχείο γ) και άρθρο 15 παράγραφος 6)]	
2.2.1.	Ζητήματα σχετικά με την ποικιλομορφία των καταστάσεων σε διάφορες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών τους απαιτήσεων, των περιφερειακών και τοπικών χαρακτηριστικών και της πληθυσμιακής πυκνότητας [άρθρο 14 παράγραφος 16 στοιχείο γ) και άρθρο 15 παράγραφος 6] (προαιρετικά)	α) οριζόντια ζητήματα (ελεύθερο κείμενο, κατά προτίμηση έως 3 000 χαρακτήρες) β) ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένα άρθρα — να υποδειχθούν ένα ή περισσότερα άρθρα από τον κατάλογο των κωδικών άρθρων γ) ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένα άρθρα (ελεύθερο κείμενο, κατά προτίμηση έως 3 000 χαρακτήρες)
2.3.	Ζητήματα σχετικά με την ειδική κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών (κατά περίπτωση) [άρθρο 14 παράγραφος 16 στοιχείο γ) και άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο ιε)]	
2.3.1.	Ζητήματα σχετικά με την απόσταση, τον νησιωτικό χαρακτήρα, το μικρό μέγεθος, τη δύσκολη μορφολογία και το κλίμα των εξόχως	Ελεύθερο κείμενο, κατά προτίμηση έως 3 000 χαρακτήρες

Περιεχόμενα

- Ο νέος Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης
- Στόχοι Αποκατάστασης της Φύσης στην Ελλάδα
- Ευκαιρίες και προκλήσεις για την εφαρμογή

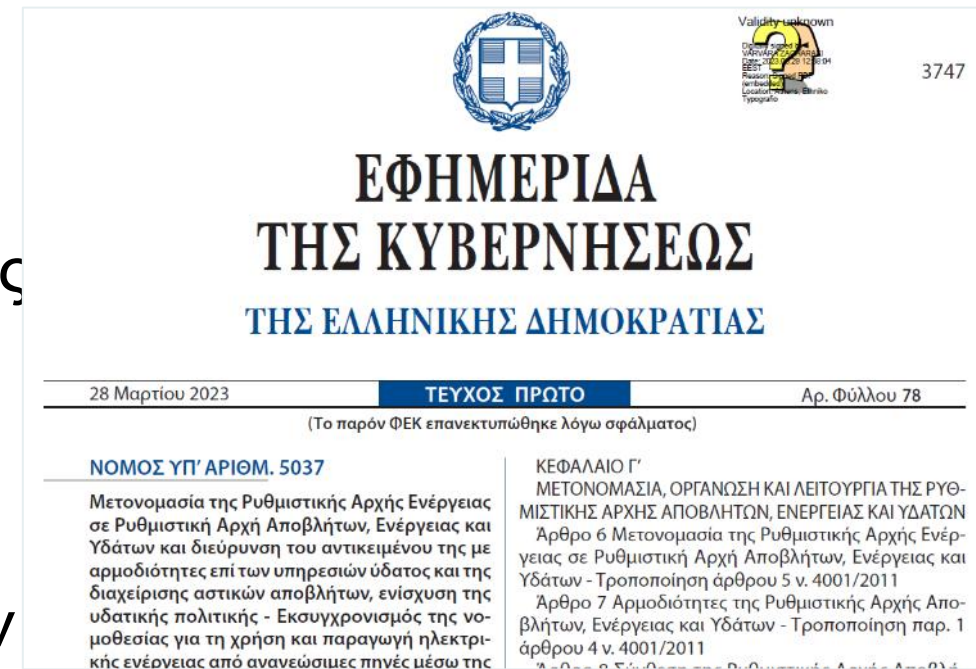

Εθνικοί Στόχοι για την Αποκατάσταση της Φύσης *νομικά δεσμευτικοί, ποσοτικοί, με χρονικά ορόσημα*

N. 5037/2023

Μέρος Δ/ Κεφάλαιο Α: Προστασία και Αποκατάσταση της Φύσης

- Άρθ. 173: Ορισμοί
- Άρθ. 174: Στόχοι για την προστασία της φύσης
- Άρθ. 175: Αποκατάσταση οικοτόπων εντός περιοχών Natura 2000 με στόχο την επίτευξη καλής κατάστασης διατήρησης, που δεν είναι καλή κατάσταση
- Άρθ. 176: Αποκατάσταση επικονιαστών
- Άρθ. 177: Αποκατάσταση αστικών οικοσυστημάτων

Εθνικοί στόχοι - για την επικράτεια (άρθ. 174.4)

Με σκοπό τη **βελτίωση** και **επαναφορά** σε καλή κατάσταση οικοτόπων που **δεν** είναι σε καλή κατάσταση:

- ✓ **Εφαρμογή μέτρων** στο **30%** των εκτάσεων **ως το 2030** (60%→ 2040 & 100%→2050)
- ✓ **Έως το 2030:** Στοχευμένος περιορισμός της αλιείας στο **10%** των χωρικών υδάτων, για την αποκατάσταση υποβαθμισμένων θαλάσσιων οικοσυστημάτων και την προστασία ιχθυοαποθεμάτων (ΥΠΕΝ & ΥΠΑΑΤ).

Εθνικοί στόχοι - εντός περιοχών Natura 2000 (άρθ. 175)

Με σκοπό τη **βελτίωση** και **επαναφορά** σε καλή κατάσταση οικοτόπων & ενδιαιτημάτων ειδών που **δεν** είναι σε καλή κατάσταση

- ✓ Εφαρμογή μέτρων στο **30%** των εκτάσεων **ως το 2030** (60%→ 2040 & 100%→2050)
- ✓ Ένταξη των μέτρων στα **σχέδια διαχείρισης** των περιοχών **Natura 2000**

Πρόσθετες προβλέψεις για την αποκατάσταση εντός περιοχών Natura 2000 (άρθ. 175)

Καθορισμός μέτρων αποκατάστασης:

- ✓ Βασίζονται στη **βέλτιστη διαθέσιμη γνώση** & τα πιο **πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα**
- ✓ Εξετάζουν την ανάγκη **συνδεσιμότητας** των οικοτόπων και των αναγκών των ειδών
- ✓ Στοχεύουν στη **βελτιστοποίηση των λειτουργιών των οικοσυστημάτων** και τη βιώσιμη ανάπτυξη
- ✓ Εφαρμόζονται **κατά προτεραιότητα** σε **χερσαίους οικοτόπους** που δεσμεύουν και αποθηκεύουν άνθρακα και **προλαμβάνουν και μειώνουν τις επιπτώσεις από φυσικές καταστροφές**
- ✓ **Διασφάλιση της βελτίωσης** της κατάστασης των οικοτόπων
- ✓ **Απαγορεύεται η υποβάθμιση** των οικοτόπων

Περιεχόμενα

- Ο νέος Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης
- Στόχοι Αποκατάστασης της Φύσης στην Ελλάδα
- Ευκαιρίες και προκλήσεις για την εφαρμογή

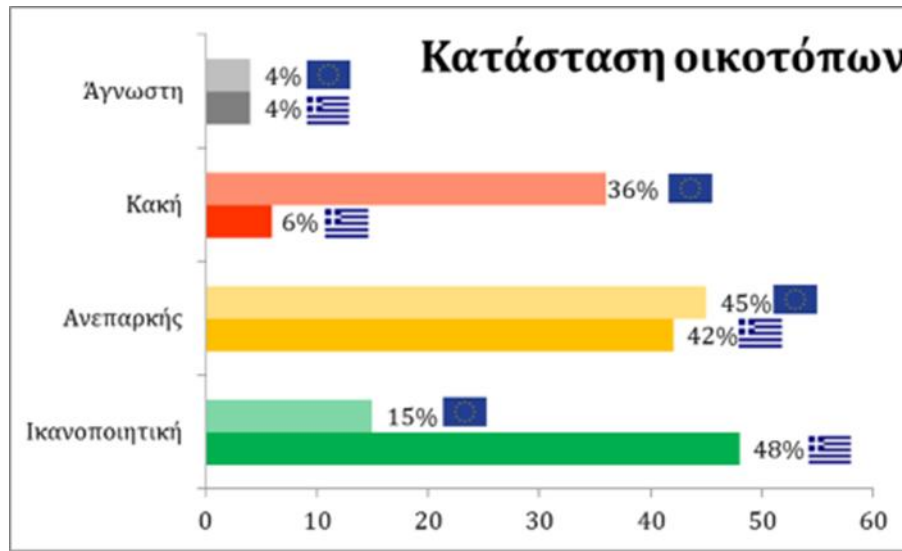

Συμβολή του νέου Κανονισμού της ΕΕ για την Αποκατάσταση της Φύσης

- ✓ Νομικά δεσμευτικοί & ποσοτικοί στόχοι με χρονικά ορόσημα
- ✓ Πλαισιώνει και συμπληρώνει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τη φύση στην ΕΕ
- ✓ Ορισμός περιεχομένου των Εθνικών Σχεδίων
- ✓ Αξιολόγηση από την Επιτροπή πριν την οριστικοποίηση των Εθνικών Σχεδίων
- ✓ Παρακολούθηση της κατάστασης της φύσης
- ✓ Παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης κ επίτευξης των στόχων
- ✓ Περιοδικές εκθέσεις
- ✓ Αναθεώρηση των Σχεδίων
- ✓ Συνέργεια Κρατών Μελών - Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος

Ευκαιρίες και προκλήσεις εφαρμογής

- Συγκριτικά με την ΕΕ-27 η κατάσταση των οικοτόπων στην Ελλάδα είναι **καλύτερη**
 - 48% vs 15% σε **καλή** κατάσταση διατήρησης
 - 6% vs 36% σε **κακή** κατάσταση
 - 4% vs 4% σε **άγνωστη** κατάσταση

Κατάσταση διατήρησης τύπων
οικοτόπων στην Ελλάδα
(περίοδος αναφοράς 2013-2018)

Ευκαιρίες και προκλήσεις εφαρμογής

- Η εφαρμογή της νομοθεσίας είναι ελλιπής και με καθυστερήσεις
- ✓ Έντονο ακαδημαϊκό και επιστημονικό ενδιαφέρον και βελτιωμένη γνώση
- ✓ Πιλοτικά έργα & Δοκιμαστικές εφαρμογές
- + Συνεργασία των συν-αρμόδιων υπηρεσιών και Δικτύωση εμπλεκόμενων φορέων
- + Προοπτική χρηματοδότησης
- Τα «παθήματα» να γίνουν μαθήματα

Ευχαριστώ πολύ!

✉ info@thegreentank.gr

🌐 thegreentank.gr

